

נמצא שלצורך ייצור ק"ג תוספת משקל חי נצרך על ידי קבוצות הטיפול 1–3 יותר מזון מרוכז ופחות קש. הצריכה השולית של מ"מ על חשבון הקש של טיפול 3 לעומת טיפול 4, מבליטה את ההבדלים, אף שמבחינת החישובים האנרגטיים שתי מנות אלה קרובות, יחסית. ניתן להיווכח, שבתקופת הפיטום הראשונה "החליפו" 395 גרם מ"מ את 132 גרם הקש שבמנה 4, בתקופת הפיטום השניה "החליפו" 1,374 גרם מ"מ את 259 גרם הקש, ובממוצע לכל תקופת הפיטום היחסים הם 303 גרם מ"מ לעומת 220 גרם קש. החשבון הוא פשוט והמסקנות מתבקשות מאלהן.

בסיכום, לא התכוונתי אלא לעורר תשומת לב למידע נוסף הנובע מעצם עריכת הניסוי האמור ולהצביע על כמה פירושים שעשויים להוות פתח לוויכוח.

כפי שהיא מופיעה במאמר המקורי, אינן יכולות לשמש דוגמא למנה משקית או כלכלית, אפילו בתנאי אספקת המספוא בארץ.

בטבלה 2 נעשה ניסיון לחשב את הוצאות המזון לייצור ק"ג תוספת-משקל, כדי להבליט את הדבר. הנחתי שמחיר המ"מ יהיה פי חמישה גבוה מזה של הקש, 2,000 ל"י/טונה. יש להניח שבמציאות זה עשוי להשתנות, אך עקרונית זה אינו משנה. נמנעתי מלחשב את האנרגיה המטבולית, כי שם ממילא נאלצים להיעזר בנתונים מתוך טבלאות שגם הם לא תמיד משקפים את המצב בכל משק ובכל הרכב מזונות.

ההבדלים של המנות לייצור ק"ג אחד של תוספת משקל מדברים בעד עצמם. אם ניקח את טיפול 4 כבסיס היעיל יותר (אף שאינני מאמין שזו אמנם המנה האידיאלית במשק),

הערות על "הרהורים וערעורים" של מרדכי מלען

דוד לוי*, מינהל המחקר החקלאי

3. איננו חושבים כי הנתונים של טבלה 1 מצביעים על קשר בין הרכב המנה לבין קצב הגדילה. לפי הרישום בטבלה בתקופה הראשונה גדלו העגלים שצרכו יותר קש – פחות מחבריהם. בתקופה השניה גדלו אלה שצרכו יותר קש – יותר מחבריהם. בסיכום של שתי תקופות גדלו יותר אלה שצרכו את הכמות הבינונית. כלומר, אין כאן עקביות בקשר בין אחוז הקש במנה לבין קצב הגדילה. יתר על כן, כל העגלים יכלו לצרוך קש עד כדי 15% מן המנה; הקש היה מונח לפנייהם 24 שעות ביממה, ולא היה מחסור במזון גס אשר עלול היה לגרום להפרעה בכרס. מן העובדות הרבות אשר הובאו בספרות על השפעת יחסי מזון מרוכז: גס על פיטום עגלים ניתן גם להסיק שאין להבדל של 5% בהרכב המנה כל השפעה על מבצעי עגלים. יחד עם זאת, אין ספק כי הגשת מנה כולית עדיפה במחקר מסוג זה על השיטה שנוקטה בביצוע הניסוי. גם בהאבסת מנה כולית קורה

1. הנתונים שבידנו מורים כי ההפרש בקצב הגדילה, בין פרטים שונים, הנובע מהבדלים תורשתיים עשוי להגיע ל-100 גרם לעגל/ליום. כיוון שבכל קבוצה נמצאו 8–12 עגלים אשר חולקו באקראי, ההבדל בפונוציאל התורשתי לגדילה האפשרי בין הקבוצות, הוא קטן ביותר. מכל מקום מקובלת בעולם ההנחה כי חלוקה באקראי של 10 עגלים לקבוצה, מונעת היווצרות הבדלים תורשתיים בין הקבוצות.

2. ההבדל של 10 ק"ג במשקל ההתחלתי הממוצע בין עגלי קבוצות 2 ו-3 אינו נובע מפיגור, אלא מהפרש גילים מקרי אשר נוצר כתוצאה מן החלוקה באקראי. למרות שהפרש זה מהווה 7% מהמשקל ההתחלתי, הרי הוא מייצג את הגדילה של שבוע אחד בלבד, דהיינו 3% ממשק הניסוי.

* על דעת כל מחברי המאמר ב"משק הבקר והחלב" 152, עמ' 48

לעתים קרובות כי במונות המואבסות באופן חופשי חלק מן הקש לא נאכל ונוצרים הבדלים דומים לאלה שראינו בניסוי.

4. לדעתנו אין מקום להציג את הפרשי הצריכה בין קבוצות 1-3 לבין קבוצה 4 כתחלופה בין מזון מרוכז לקש. עגלי קבוצות 1-3 הוואבסו באופן חופשי ועגלי קבוצה 4 הוואבסו באופן מוגבל; מסיבה זאת הם צרכו יותר קש. עגלי קבוצה 4 היו יותר יעילים מאחר והם צרכו כמות אנרגיה יותר נמוכה וכפי שמצאנו בעבר, האבסת 85% מן הצריכה החופשית באנרגיה עשויה להביא לקצב גדילה דומה לזה שמתקבל בהאבסה חופשית. ההבדל בצריכת האנרגיה מתבטא רק בתכולת האנרגיה של תוספת המשקל. ההבדלים ביעילות נצילות המזון בין עגלי קבוצות 1-3 לבין עגלי קבוצה 4 נובעים בעיקר מן ההבדלים ברמת ההזנה ולא מן התחלופה של מזון מרוכז בקש.

אתה אכלת (בממוצע לפני בישראל) בשנת תשל"ז:

4.52 ק"ג בשר בקר טרי (4.38 ק"ג בתשל"ז);

7.20 ק"ג בשר בקר קפוא (8.67 ק"ג בתשל"ז);

39.39 ק"ג בשר עוף (37.25 בתשל"ז).

גידול מרבית העגלים מרפת החלב עבר מהקיבוצים למשק המשפחתי. מתוך 51,899 ראשים ששווקו במכרזים ובקואופרטיבים בתשל"ז היו של הקיבוצים 13,603 ראשים בלבד.

בתשל"ז היווה הייצור המקומי 40% של כלל צריכת בשר הבקר בישראל ואילו 60% של הצריכה כוסו ע"י בשר קפוא מייבוא, לעומת 33.8% ייצור מקומי ואילו 66.2% ייבוא בתשל"ז.

(מתוך "סקירה וסיכומים" של המועצה לייצור ושיווק של בקר וצאן לבשר, ינואר 1978).

מטבדות
שבח בע"מ
תנ-חונד, אזור התעשייה
טלפון: 052-61566
GESHURI

"מחצב-און"

תרכיזי מינרלים
להזנת בעלי-חיים.

לפטמים
למטילות
להודיים
לבקר וכבשים
ולכל סוגי בעלי-חיים.

מחצב-און - מספק כל מנת המינרלים בחבילה אחת.

מחצב-און - מכיל זרחן, סידן, מלח בר שול, מחצבי קורט מיוצבים באיכות מעולה. לעופות והודיים בתוספת גופרת הנתרן.

תרכיזי מחצב-און, הנם בהתאם להמלצות מינהל ההדרכה, או בהתאם לדרישת הלקוח.

לחבולת פרטים ווסמים ורהזנות
וא למנות:
מטבדות שבה
אזור התעשייה תנ חונד
טל 052-61566

מטבדות שבה

